

การใช้ทรัพยากรสารสนเทศในหอสมุดกลางของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว วิทยาเขตดงโดก

The Use of Information Resources of Undergraduate Students at Central Library of National University of Laos, Dongdok Campus

บุญมา ไชยะสิทธิ์¹
ภรณ์ ศิริโชติ²

Bounma Xayasithivong
Poranee Sirichote

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในหอสมุดกลางของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว วิทยาเขตดงโดก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่อทำรายงานที่อาจารย์มอบหมาย (ร้อยละ 71.1) ใช้ทรัพยากรตีพิมพ์ประเภทหนังสือตำราประกอบการเรียน (ร้อยละ 79.3) วิธีการที่นักศึกษาใช้สืบค้นสารสนเทศ คือ เดินดูที่ชั้น (ร้อยละ 68.8) ภาษาของทรัพยากรสารสนเทศที่นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ คือ ภาษาลาว (ร้อยละ 92.9) รองลงมาคือภาษาไทย (ร้อยละ 70.8) ภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 54.7) และภาษาฝรั่งเศส (ร้อยละ 12.2) ปัญหาในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศพบว่ามีปัญหาในระดับมากในเรื่องวารสารเล่มใหม่ออกให้บริการช้า ทรัพยากรตีพิมพ์ มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการค้นคว้า เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการอินเทอร์เน็ตมีไม่เพียงพอ นักศึกษาขาดทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ และทักษะการใช้คอมพิวเตอร์

Abstract

The objective of this research was to study the use of information resources of the students at the Central Library of National University of Laos, Dongdok Campus. The research tool for data collection was a questionnaire. The findings revealed that most students used information resources for their report assignments (71.1%). The type of information resources most frequently used was the textbook (79.3%). Most students searched for information resources by directly scanned on the shelves (68.8%). The languages of information resources used were Lao (92.9%), Thai (70.8%), English (54.7%), and French (12.2%) respectively. The high level of problems of uses of information resources were the latest issues

¹ หัวหน้าหน่วยงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศและบริการ หอสมุดมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว วิทยาเขตดงโดก

² รองศาสตราจารย์ กลุ่มวิชาการจัดการสารสนเทศและการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

of journals were too slowly placed on shelves, the inadequacies of printed resources and computers with internet service, the students' lacks of computer applications and foreign languages skills.

คำสำคัญ: ทรัพยากรสารสนเทศ หอสมุดมหาวิทยาลัย การศึกษาการใช้ห้องสมุดมหาวิทยาลัย

Keywords: Library information resources, University libraries, University library use studies, Undergraduate students, National university of Laos

บทนำ

ยุทธศาสตร์การศึกษาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2001 ถึง ค.ศ. 2020 ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของการศึกษา โดยมุ่งเน้นให้การศึกษาามีคุณภาพใกล้เคียงกับมาตรฐานการศึกษาสากล สร้างคนลาวให้กลายเป็นพลเมืองดี มีน้ำใจรักชาติ มีวิสัยทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม และจริยธรรม มีความสำนึกในกฎหมาย มีระเบียบวินัย มีความขยันในการทำงาน มีสุขภาพแข็งแรง และความดีงามทางด้านจิตใจ การพัฒนาการศึกษาต้องรับประกันให้คนได้รับการขยายตัวทุกด้าน และมีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิต (ผลงาน 25 ปี (1975-2000) และยุทธศาสตร์การศึกษา 20 ปี (2001-2020) ของ ส.ป.ป. ลาว, 2002)

มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว ก่อตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในปีค.ศ. 1996 โดยการรวมสถาบันการศึกษาขึ้นสูงระดับมหาวิทยาลัยและศูนย์การศึกษาต่างๆ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว วิทยาเขตดงโดกเป็นวิทยาเขตที่ใหญ่ที่เป็นศูนย์กลางการศึกษาค้นคว้าและเผยแพร่วัฒนธรรมของชาตินาวพร้อมทั้งเป็นแหล่งผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพให้แก่การพัฒนาประเทศชาติ ดังนั้นหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยจึงควรได้มีการปรับปรุงการให้บริการในทุกๆ ด้านเพื่อให้ผู้ใช้ เช่น อาจารย์และนักศึกษาสามารถค้นข้อมูลสารสนเทศได้ตรงตามวัตถุประสงค์ เพื่อมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวจะได้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาแห่งชาติได้อย่างยั่งยืน เนื่องจากว่าห้องสมุดเป็นหน่วยงานที่สำคัญหน่วยงานหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริม สนับสนุนการเรียนการสอนและ

การค้นคว้าวิจัยของนักศึกษาและอาจารย์ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายของมหาวิทยาลัย ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามแผนยุทธศาสตร์แห่งชาติ (2001-2020)

หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวเปิดให้บริการเมื่อปี ค.ศ. 1996 พร้อมกับการก่อตั้งมหาวิทยาลัย โดยรับโอนทรัพยากรสารสนเทศทั้งหมดมาจากห้องสมุดเดิมคือ หอสมุดสถาบันสร้างครูดงพงสหมัก ที่จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1960 ในส่วนของโครงสร้างการบริหารนั้น หอสมุดกลางขึ้นตรงกับรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มีผู้อำนวยการห้องสมุด รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร และรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ห้องสมุดแบ่งงานเป็น 3 หน่วยงาน คือ หน่วยงานเทคนิคและบริการข้อมูลข่าวสาร หน่วยงานเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศ และหน่วยงานวารสารและหนังสือพิมพ์ มีพนักงานห้องสมุดจำนวน 19 คน มีคุณวุฒิระดับมหาบัณฑิต ด้านการบริหารจัดการห้องสมุด 3 คน นอกนั้นมีคุณวุฒิระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาต่างๆ เช่น คุณวุฒิด้านภาษาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ แต่ได้รับการฝึกอบรมระยะสั้นด้านการบริการหรืองานเทคนิคของห้องสมุด

ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด ประกอบด้วย ทรัพยากรสารสนเทศประเภทสิ่งตีพิมพ์ สื่อทัศนวัสดุ และทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ การจัดหมวดหมู่เนื้อหาทรัพยากรสารสนเทศใช้ระบบดิวอี้ ผู้ใช้สามารถสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือของห้องสมุดได้จากเครื่องมือสืบค้นคือ ULC 2003 (University Central Library 2003) ซึ่งพัฒนาโดยหอสมุดกลางและผู้เชี่ยวชาญ

ท้องถิ่น และโปรแกรม PMB – Program My Library ซึ่งเป็นโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ ใช้ค้นทรัพยากรสารสนเทศภาษาลาว หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว วิทยาเขตดงโดก จัดบริการให้ผู้ใช้ในลักษณะเดียวกับห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั่วไป

ตั้งแต่หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวเปิดให้บริการเมื่อปี ค.ศ 1996 ยังไม่เคยมีการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว จะมีแต่การศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดย จันสี พวงสุเกต (2544) ดังนั้นเพื่อให้เกิดประโยชน์กับการพัฒนาหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว วิทยาเขตดงโดก ผู้วิจัยในฐานะผู้รับผิดชอบด้านการให้บริการ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในหอสมุดกลางของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว วิทยาเขตดงโดก ผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงสภาพการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษา ปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษาและความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว วิทยาเขตดงโดก เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศ และเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดให้สมบูรณ์ทันสมัยและสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้ทรัพยากรสารสนเทศหอสมุดกลางของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว วิทยาเขตดงโดก
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศหอสมุดกลางของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว วิทยาเขตดงโดก
3. เพื่อศึกษาความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศหอสมุดกลางของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว วิทยาเขตดงโดก

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ศึกษา นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ถึงชั้นปีที่ 5 จำนวน 372 คน จาก 6 คณะของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว วิทยาเขตดงโดก ได้แก่ คณะอักษรศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ คณะวิทยาศาสตร์สังคม คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ และคณะป่าไม้ ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่หนึ่งผู้วิจัยไม่ได้ศึกษาเนื่องจากว่านักศึกษาชั้นปีที่หนึ่งยังไม่ได้แยกเรียนในคณะต่างๆ

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรสารสนเทศทำให้ได้กรอบแนวคิดในการทำการวิจัยครั้งนี้

สภาพการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ

- วัตถุประสงค์การใช้ทรัพยากรสารสนเทศ
- ประเภททรัพยากรสารสนเทศที่ใช้
- วิธีการค้นหาทรัพยากรสารสนเทศ
- ความถี่ในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ
- ภาษาของทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้

ปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ

- ทรัพยากรสารสนเทศ
- การบริการ
- บุคลากรผู้ให้บริการ
- ระเบียบและข้อบังคับ
- ด้านตัวนักศึกษา

ความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ

- ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ
- ประเภทบริการ
- ความต้องการอื่นๆ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าเรื่องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในหอสมุดกลางของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว วิทยาเขตดงโดก ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ถึง ปี 5 ของ 6 คณะ ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2007-2008 (กันยายน 2007 – พฤษภาคม 2008) จำนวน 5,290 คน ได้แก่ คณะอักษรศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ คณะวิทยาศาสตร์สังคม คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ และคณะป่าไม้ ผู้วิจัยไม่ได้ศึกษา นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เนื่องจากว่านักศึกษาระดับปีที่ 1 ยังไม่ได้แยกเรียนในคณะต่างๆ ได้กลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณ จำนวน 372 คน

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามประกอบด้วย 4 ตอนคือ คำถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามเกี่ยวกับสภาพการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ คำถามเกี่ยวกับปัญหาในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ และคำถามเกี่ยวกับ ความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ สถานที่ทำการวิจัย คือ หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว วิทยาเขตดงโดก

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเองให้นักศึกษาปริญญาตรีตั้งแต่ปีที่ 2 ถึงปีที่ 5 จำนวน 372 คน ตามคณะที่เรียนในวิทยาเขตดงโดก การแจกแบบสอบถามใช้วิธีแจกแบบบังเอิญในห้องเรียน โดยแจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษา กลุ่มตัวอย่าง 372 คน ระหว่างวันที่ 9 ก.พ. – 4 มี.ค. 2552 ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 353 ชุด (ร้อยละ 94.89) ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว วิทยาเขตดงโดก ชั้นปีที่ 2-5 ที่สังกัดคณะอักษรศาสตร์ จำนวน 61 คน (ร้อยละ 16.40) คณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 90 คน (ร้อยละ 24.19) คณะวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ จำนวน

38 คน (ร้อยละ 10.22) คณะวิทยาศาสตร์สังคม จำนวน 83 คน (ร้อยละ 22.31) คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ จำนวน 65 คน (ร้อยละ 17.47) และคณะป่าไม้ จำนวน 16 คน (ร้อยละ 4.30)

2. สภาพการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษา

นักศึกษาส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์ใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่อทำรายงานที่อาจารย์มอบหมายมากที่สุด (ร้อยละ 71.1) รองลงมาคือ เพื่ออ่านหนังสือหรือตำราทางวิชาการ (ร้อยละ 63.5) และใช้ทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือตำราประกอบการเรียนมากที่สุด (ร้อยละ 79.3) รองลงมาคือ ใช้ทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ อินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 70.3) วิธีการค้นหาทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้มากที่สุด คือ เดินดูที่ชั้นหนังสือ (ร้อยละ 68.8) นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าใช้ทรัพยากรสารสนเทศสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง (ร้อยละ 43.1) และส่วนใหญ่ใช้ทรัพยากรสารสนเทศภาษาลาว (ร้อยละ 92.9) รองลงมาใช้ทรัพยากรสารสนเทศภาษาไทย (ร้อยละ 70.8) ภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 54.7) และภาษาฝรั่งเศส (ร้อยละ 12.2)

3. ปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษา

ปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในระดับมาก คือ ทรัพยากรตีพิมพ์มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอกับการศึกษาค้นคว้า หนังสือที่เป็นภาษาลาวมีจำนวนน้อย และวารสารเล่มใหม่ออกให้บริการช้า ทรัพยากรไม่ตีพิมพ์มีจำนวนน้อยเกินไป ด้านบริการ ข้อที่มีปัญหาในระดับมาก คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้บริการยืม-คืนขัดข้องบ่อยและเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้บริการอินเทอร์เน็ตมีไม่เพียงพอ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ เป็นปัญหาในระดับปานกลาง ส่วนด้านระเบียบและข้อบังคับ ข้อที่มีปัญหาในระดับมาก คือ จำนวนเล่มที่ให้ยืมน้อยเกินไป ระยะเวลาที่ให้ยืมสั้นเกินไปและประเภทหนังสืออ้างอิงยืมออกไม่ได้ และด้านตัวนักศึกษามีปัญหาในระดับมากในเรื่องขาดทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ ไม่รู้วิธีการสืบค้นและไม่กล้าขอคำแนะนำจากผู้ให้บริการ

4. ด้านความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษา

เมื่อพิจารณาจากภาพรวมแล้วพบว่านักศึกษาทุกคณะมีความต้องการในระดับมาก ในเรื่องให้จัดหาทรัพยากรสารสนเทศเพิ่มเติม คือ หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ จัดบริการที่ต้องการให้มีเพิ่มเติม ได้แก่ บริการอินเทอร์เน็ตและต้องการแนะนำการใช้คอมพิวเตอร์

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง การใช้ทรัพยากรสารสนเทศในหอสมุดกลางของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว วิทยาเขตดงโคก มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาเสนออภิปรายผลดังนี้

1. สภาพการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ

1.1 ด้านวัตถุประสงค์การใช้ พบว่านักศึกษาทุกคณะส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่อทำรายงานที่อาจารย์มอบหมายมากที่สุด รองลงมาคือ เพื่ออ่านหนังสือ หรือตำราวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพจิตร เกิดอยู่ (2540) และ นิสากร กรวยสวัสดิ์ (2549) ที่พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการเข้าใช้ห้องสมุดเพื่อการศึกษา คือ เพื่อทำรายงานที่อาจารย์มอบหมาย และงานวิจัยของ ฐะปะนีย์ เทพญา และสิริพันธ์ เดชพลกรัง (2541) และ Whitmire (2001a) ที่พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการเข้าใช้ห้องสมุดเพื่ออ่านหนังสือ วิชาการ แต่แตกต่างกับงานวิจัยของ พรพรรณ กลิ่นศรีสุข (2547) ที่พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าใช้ห้องสมุดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้อินเทอร์เน็ต

1.2 ด้านประเภททรัพยากรสารสนเทศที่ใช้ พบว่านักศึกษาทุกคณะส่วนใหญ่ใช้ทรัพยากรสารสนเทศประเภทตีพิมพ์ คือหนังสือตำราประกอบการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑาทิพย์ โอสถานนท์ (2532) ไพจิตร เกิดอยู่ (2540) ฐะปะนีย์ เทพญา และสิริพันธ์ เดชพลกรัง (2541) และนิสากร กรวยสวัสดิ์ (2549) ที่พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ทรัพยากรตีพิมพ์ประเภทตำราประกอบการเรียน

1.3 วิธีการที่ใช้สืบค้นหาทรัพยากรสารสนเทศ

นักศึกษาทุกคณะส่วนใหญ่ใช้วิธีการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศโดยการเดินดูที่ชั้น รองลงมา คือ สอบถามเจ้าหน้าที่ให้บริการและสอบถามจากเพื่อนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิดา จินตนาณัฐณ์ (2523) จุฑาทิพย์ โอสถานนท์ (2532) และนิสากร กรวยสวัสดิ์ (2549) แต่งานวิจัยของ ฐะปะนีย์ เทพญา และสิริพันธ์ เดชพลกรัง (2541) พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ใช้วิธีการสืบค้นหาทรัพยากรห้องสมุด โดยการสืบค้นจากฐานข้อมูลต่างๆ ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีวิธีการค้นหาทรัพยากรสารสนเทศโดยเดินดูที่ชั้น อาจจะเนื่องมาจากนักศึกษายังไม่เข้าใจวิธีการใช้เครื่องมือสืบค้น UCL – University Central Library ซึ่งใช้ค้นหนังสือที่มีในห้องสมุด หรือ PMB – Program My Library ซึ่งเป็นโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นใหม่ ใช้ค้นหาทรัพยากรสารสนเทศภาษาลาวได้ หรืออาจเป็นเพราะว่าเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการสืบค้นมีน้อยจึงต้องเดินดูตามชั้นแทน

1.4 ความถี่ในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ หอสมุดกลาง พบว่า นักศึกษาทุกคณะส่วนใหญ่ใช้ทรัพยากรสารสนเทศ สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง รองลงมาคือ ไม่แน่นอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิดา จินตนาณัฐณ์ (2523) จุฑาทิพย์ โอสถานนท์ (2532) พรพรรณ กลิ่นศรีสุข (2547) และ กฤติกา สุนทร (2549) ที่พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศมากกว่าสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง การที่ผลวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ทรัพยากรสารสนเทศ สัปดาห์ละ 2-3 ครั้งอาจเป็นด้วยเหตุว่าแต่ละคณะมีห้องสมุดเฉพาะของคณะอยู่แล้วดังนั้นนักศึกษาอาจจะใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดคณะ

1.5 ภาษาทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้ พบว่านักศึกษาทุกคณะส่วนใหญ่ใช้ทรัพยากรสารสนเทศภาษาลาว รองลงมา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ การที่ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ทรัพยากรสารสนเทศภาษาไทยและอังกฤษมาก รองจากทรัพยากรสารสนเทศภาษาลาว อาจเนื่องมาจากหนังสือ

วิชาการที่เป็นภาษาลาวมีจำนวนน้อย และนักศึกษาส่วนใหญ่สามารถอ่านภาษาไทย และภาษาอังกฤษได้

2. ปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ

2.1 ปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าข้อที่เป็นปัญหามาก คือทรัพยากรตีพิมพ์มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอกับการศึกษาค้นคว้า หนังสือที่เป็นภาษาลาวมีจำนวนน้อย วารสารเล่มใหม่ออกให้บริการทางด้านทรัพยากรไม่ดีพิมพ์ ข้อที่มีปัญหามาก คือมีจำนวนน้อยเกินไป และมีเนื้อหาไม่ทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพรรณ กลิ่นศรีสุข (2547) ผลการศึกษาของ นิสากร กรวยสวัสดิ์ (2549) และ กฤติกา สุนทร (2549) พบว่า ปัญหาส่วนมากที่เกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศ คือ มีจำนวนทรัพยากรน้อยเกินไป ทรัพยากรไม่ตรงกับความต้องการ หรือวารสารเล่มใหม่ให้บริการช้าเกินไป

2.2 ด้านบริการ ข้อที่มีปัญหามากที่สุด คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการอินเทอร์เน็ตมีไม่เพียงพอ เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการพิมพ์-ค้นหาค้นข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพรรณ กลิ่นศรีสุข (2547) กฤติกา สุนทร (2549) และนิสากร กรวยสวัสดิ์ (2549) ที่พบว่า ปัญหาในระดับมาก คือ จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการอินเทอร์เน็ตมีไม่เพียงพอ เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการสืบค้นหาค้นข้อมูล การที่ผลวิจัยครั้งนี้พบว่า เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการอินเทอร์เน็ตมีไม่เพียงพอ เนื่องจากว่าปัจจุบันนักศึกษามีความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตจำนวนมากแต่เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการมีจำนวนน้อย

2.3 ด้านระเบียบและข้อบังคับ ข้อที่เป็นปัญหามาก คือ จำนวนเล่มที่ให้ยืมน้อยเกินไป (3-5 รายการ) ระยะเวลาที่ให้ยืมสั้นเกินไป (1 สัปดาห์) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวันิดา จินตนานันต์ (2523) จุฑาทิพย์ โอสธานนท์ (2532) พรพรรณ กลิ่นศรีสุข (2547) และนิสากร กรวยสวัสดิ์ (2549) ที่พบว่า ผู้ใช้เห็นว่า อัตราค่าปรับสูงเกินไป จำนวนเล่มที่ให้ยืมและระยะเวลาที่ให้ยืมสั้นเกินไป การที่ผลวิจัยครั้งนี้พบว่าประเภทหนังสืออ้างอิงยืมออกไม่ได้ เป็นปัญหาในระดับมาก

อาจจะเนื่องมาจากว่านักศึกษามีความต้องการใช้ทรัพยากรประเภทนี้มาก แต่ไม่มีเวลามาใช้ที่หอสมุด

2.4 ด้านตัวนักศึกษา พบว่ามีปัญหาระดับมากในเรื่องการขาดทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ ไม่รู้วิธีการสืบค้นและไม่กล้าขอคำแนะนำจากผู้ให้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภริตา เจยศิริ (2543) ที่พบว่านักศึกษาขาดทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ ผลการศึกษาในครั้งนี้จะเนื่องมาจากสภาพการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาไม่มีปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ เช่น ขาดครูที่มีคุณวุฒิที่เหมาะสม ระดับการศึกษาของผู้ปกครองทำให้ไม่เข้าใจถึงความสำคัญของการศึกษา ฯลฯ (สุนทอน พมมะสอน, 2006) ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน นอกจากนั้น การวิจัยของ สุขสวรรค์ พรเทวา (2549) ก็พบว่า เครื่องคอมพิวเตอร์ของโรงเรียนมีจำนวนจำกัดทำให้นักเรียนมีปัญหาในการเรียนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเช่นกัน และส่งผลให้ขาดทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์เมื่อมาศึกษาในระดับอุดมศึกษา

3. ความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ

พบว่านักศึกษาทุกคณะมีความต้องการให้จัดหาเพิ่มเติม ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศได้แก่ หนังสือ วารสาร บริการอินเทอร์เน็ต และแนะนำการใช้คอมพิวเตอร์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผ่องพรรณ แยมแซไซ (2536) พบว่า นักศึกษามีความต้องการให้มีการเพิ่มเติมจำนวนหนังสือมากที่สุด รองลงมา คือ วารสารและโสตทัศนวัสดุ และงานวิจัยของ พรพรรณ กลิ่นศรีสุข (2547) พบว่า นักศึกษาต้องการบริการสืบค้นข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว ประเด็นที่สำคัญจากผลการวิจัยที่พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ขาดทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ ไม่รู้วิธีการสืบค้น ยังคงใช้วิธีการค้นหาทรัพยากรสารสนเทศที่ชั้น ดังนั้นผู้ปฏิบัติงานบริการของห้องสมุดไม่ว่าจะเป็นงาน

บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า บริการแนะนำการใช้ห้องสมุดกลาง หรือบริการสืบค้นสารสนเทศด้วยคอมพิวเตอร์ จึงควรจัดทำเครื่องมือแนะนำวิธีการค้นหาทรัพยากรสารสนเทศ รวมทั้งจัดอบรมการใช้เครื่องมือสืบค้นให้ด้วย ข้อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัย ก็คือเสนอให้มหาวิทยาลัยกำหนดนโยบายให้มีวิธีการสอนการรู้สารสนเทศ หรือวิธีการใช้ห้องสมุดแก่นักศึกษา โดยกำหนดเป็นรายวิชา สอนโดยบรรณารักษ์หรืออาจารย์ห้องสมุด

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2008). **กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่ง ส.ป.ป.ลาว. ฉบับปรับปรุง.** (ภาษาลาว)

..... . (2002). **ผลงาน 25 ปี (1975-2000) และยุทธศาสตร์การศึกษา 20 ปี (2001-2010) ของ ส.ป.ป.ลาว** (ภาษาลาว)

กฤติกา สุนทร. (2549). **การใช้สำนักวิทยบริการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.**

จันลี พวงสุเกต. (2544). **สภาพและปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.**

ฐะปะนีย์ เทพญา, & ศิริพันธ์ เดชพลกรัง. (2541). **การใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.**

นิสสาร กรวยสวัสดิ์. (2549). **การใช้ห้องสมุดวิทยาเขตหนองคายของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.**

ประภาพร มณฑาทิพย์. (2549). **การใช้หนังสือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.**

ประภาวิรัตน์ นววิภาพันธ์. (2540). **ความต้องการใช้หอสมุดกลางของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**

พรพรรณ กลิ่นศรีสุข. (2547). **การใช้ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.**

วิลาวัณย์ นิมประเสริฐ. (2543). **การใช้ทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**

หอสมุดกลาง. (2006). **10 ปี หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยแห่งชาติ (1996-2006).** (ภาษาลาว)

ศิริพร เรืองสินชัยวานิช. (2546). **การใช้ทรัพยากรสารสนเทศของอาจารย์และนักศึกษาในห้องสมุดคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.**

- สุขสวรรค์ พรเทวา. (2549). การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาใน เทศบาลนครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุนทอน พมมะสอน. (2006). การพัวพันระหว่างผล การเรียนและจำนวนนักเรียนในห้องเรียน ชั้นมัธยมปลายของลาว (ภาษาลาว)
- Whitmire, E. (2001a). A Longitudinal Study of Undergraduates' Academic Library Experiences. **The Journal of Academic Librarianship**, 27, 5 (September), 379-385.
- อั้งถึงใน นิสากร กรวยสวัสดิ์. (2549). การใช้ หอสมุดวิทยาเขตหนองคาย ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย. วิทยานิพนธ์ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.